

ماهنامه علمی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی
میز گردی هست، پیشروی ما / آفرین گویم بر این میزگرد
صاحب امتیاز: ابوالفضل قاسم‌زاده، شماره مجوز: ۹۷۲۲۷۷، تیرماه ۹۸

مسئول اروپایی میگوید اگر برجام نبود، حتماً جنگ بود؛ دروغ محض! چرا میگویند جنگ؟ برای اینکه ذهن ما برود به جنگ [اما] جنگ واقعی چیز دیگر است؛ جنگ واقعی جنگ اقتصادی است، جنگ واقعی تحریم است، جنگ واقعی گرفتن عرصه‌های کار و فعالیت و فناوری در داخل کشور است.

۹۵/۱۱/۲۷ مهر انقلاب ۱۳۹۵

جنگ واقعی جنگ اقتصادی است

حماسه اقتصادی

شناسنامه

نام نشریه: ماهنامه میزگرد

شماره مجوز: ۹۷۲۲۷۷

علمی، اقتصادی، اجتماعی، سیاسی

شماره ششم، تیرماه ۱۳۹۸

صاحب امتیاز: ابوالفضل قاسم‌زاده

مدیر مسئول: ابوالفضل قاسم‌زاده

سرمدیر: محمدرضا حیدری

طراح لوگو: وحید کیخا مقدم

طراح و ویراستار: ابوالفضل قاسم‌زاده

هیئت تحریریه: محمدرضا محمودی،

ابوالفضل قاسم‌زاده، محمدرضا حیدری،

علی غفاری، مهدی لطیفی، یوسف ایوبی

ارتباط با ما:

@AlhanTelavat در تلگرام

@Abolfazi75 در پیام‌رسان ایتا

خوش بین یا خوش خیال؟؟

«ما باید بتوانیم قدرت نظام اسلامی را در زمینه حل مشکلات اقتصادی به همه‌ی دنیا نشان دهیم؛ الگو را بر سر دست بگیریم تا ملتها بتوانند ببینند که یک ملت در سایه‌ی اسلام و با تعالیم اسلام چگونه می‌تواند پیشرفت کند.» ۱۳۹۰/۱/۱

اگر آدم گوینده جمله بالا را نشناسد، حق دارد که با خواندن آن، آهی از نهاد خود بکشد و فریاد زندگانه: چه داری می‌گویی مرد حسابی؟ در شرایطی داریم زندگی می‌کنیم که فشار اقتصادی مردم را له کرده‌است و روز به روز نیز شرایط سخت‌تر می‌شود. بعد آن وقت تو به فکر ارائه الگوی اقتصادی به دیگران هستی؟

اما اگر بدانیم که جنس فردی که سخن بالا را گفته از جنس همانی است که در ابتدای انقلاب و درست زمانی که بیش‌از هر چیز باید دنبال ثبات‌دادن به اوضاع بود و بیشتر از هر زمان دارد فشار خارجی وارد می‌آید، به فکر صدور انقلاب و گسترش آن بود، قوت قبل پیدا می‌کنیم که بله! دید این مرد خیلی خیلی جلوتر از ماست و بر اساس حقیقتی قطعی است که ما از آن غافلیم.

و اما امروزه در شرایطی که حس ناکارآمدی نظام‌های ناقص در بین همه مردم جهان به‌وجود آمده‌است، هر حکومتی دنبال آن است که مردم خود را راضی نگه دارد و هر طور شده روح امید را بین ایشان بدمد. حال سؤال این است که چه کسی دارد درست آینده را می‌بیند؟ چه کسی بر اساس حقیقت دارد پیشبینی می‌کند؟ در واقع چه کسی خوش‌بین است و چه کسی خوش‌خیال؟ که البته اگر بازگردیم به تجارب این چند قرن گذشته، پاسخ سؤال اظهر من الشمس است. ولی نکته مهم برای ما این است که همه این امیدها و نویدها در تحققشان بستگی دارند به اینکه ما تا چه حد مرد میدان گام دوم انقلاب باشیم.

ملت ایران این استعداد را دارد که آنقدر پیشرفت کند که بتواند در جهات گوناگون به عنوان یک الگوئی در دنیا خودش را نشان دهد. چرا ما به خودمان بدبین باشیم؟ چرا با نظر تحقیر به خودمان و ملت خودمان و آینده‌ی خودمان نگاه کنیم؟ دشمن می‌خواهد این را به ملت ما تلقین کند و در طول سال‌های متمادی تلقین کرده‌است. اینجور باوراندند که حتما عنصر غربی پیشرو است و باید دنبال او حرکت کرد. نه؛ یک روزی تاریخ ما به ما نشان می‌دهد که قضیه بعکس بوده‌است. ما در دنیا پیشرو بودیم؛ پیشرو در علم بودیم؛ پیشرو در صنعت بودیم؛ پیشرو در تمدن‌سازی بودیم؛ پیشرو در فرهنگ بودیم؛ دیگران از ما یاد می‌گرفتند، می‌آموختند؛ چرا امروز همان‌طور نشود؟ همت جوانان ما و نگاه آنها به مقوله‌ی پیشرفت باید آنجور باشد که ما آن آینده را در نظر بگیریم. ۱۳۹۱/۰۷/۲۲

امروز شما ملاحظه کنید وقتی روی نفت ما فشار می‌آورند، ما دچار مشکل می‌شویم؛ این ناشی از چیست؟ ناشی از این است که ما تکیه‌مان را به نفت از بعد از دوره‌ی جنگ و پایان جنگ تا امروز، نتوانستیم کم کنیم. اگر ما تکیه‌مان را به نفت کم می‌کردیم، فشار بر روی نفت این قدر برای ما سخت تمام نمی‌شد. اقتصاد ما دچار این اشکال است که وابسته‌ی به نفت است. ما باید اقتصاد خودمان را از نفت جدا کنیم. دولت‌های ما در برنامه‌های اساسی خودشان این را بگنجانند. من هفده هجده سال قبل به دولتی که در آن زمان سر کار بود و به مسئولان گفتم کاری کنید که ما هر وقت اراده کردیم، بتوانیم در چاه‌های نفت را ببندیم. آقایان به‌قول خودشان «تکنوکرات» لبخند انکار زدند که مگر می‌شود؟! بله می‌شود؛ باید دنبال کرد؛ باید اقدام کرد؛ باید برنامه‌ریزی کرد. وقتی برنامه‌ی اقتصادی یک کشور به یک نقطه‌ی خاص متصل و وابسته باشد، دشمنان روی آن نقطه‌ی خاص تمرکز پیدا می‌کنند. ۱۳۹۲/۰۱/۰۱ و ۱۳۹۲/۰۶/۱۴

ما عرض کردیم «حماسه‌ی سیاسی» و «حماسه‌ی اقتصادی». حماسه‌ی اقتصادی فقط دست دولت نیست؛ البته برنامه‌ریزی‌های دولت مؤثر است. حماسه یعنی واقعه‌ی جهادگونه و پرشور؛ این را باید ملت ایران و مسئولان کشور مورد نظر قرار دهند؛ ضعفها را، خلاها را پر کنند؛ اول بشناسند. در همه‌ی برنامه‌ریزی‌ها باید زندگی و معیشت طبقات ضعیف مورد توجه قرار گیرد؛ بعد برای آنها برنامه‌ریزی کنند؛ این میشود حماسه. اتحاد مردم، چه در مصرف‌شان، چه در تولیدشان؛ بخش‌های مولد یک جور، بخش‌های مصرف‌کننده یک جور، بخش‌های خدمات یک جور؛ بدانند که برای پیشرفت کشور، حرکت جهش‌گونه لازم است؛ خلق حماسه لازم است؛ آن وقت کشور پیش خواهد رفت؛ استقرار پیدا خواهد شد. حماسه‌ی سیاسی و حماسه‌ی اقتصادی، دو توأمان‌اند؛ هر کدامی دیگری را تقویت می‌کند و حفظ می‌کند و نگه می‌دارد. ۱۳۹۲/۰۲/۰۷

البته حماسه‌ی اقتصادی کار شش ماه و یک سال و دو سال نیست؛ حرکت بلندمدت لازم است. از دولت کنونی هم نه مردم، نه ما و نه هر انسان منصفی انتظار ندارد که حالا در کوتاه‌مدت همه‌ی این مشکلات را حل کند. نه؛ انتظار دارند که حرکت به سوی حل آغاز بشود و این را احساس کنند که یک حرکتی به سمت حل مشکلات هست و نگاه حکیمانه‌ای و مدیرانه‌ای پشت سر قضایا هست. ۱۳۹۲/۰۶/۰۶

روحیه‌ی جهادی لازم است. ملت ما از اول انقلاب تا امروز در هر جایی که با روحیه‌ی جهادی وارد میدان شده، پیش رفته‌است؛ این را ما در دفاع مقدس دیدیم؛ در جهاد سازندگی دیدیم؛ در حرکت علمی داریم مشاهده می‌کنیم. اگر ما در بخش‌های گوناگون، روحیه‌ی جهادی داشته باشیم، یعنی کار را برای خدا، با جدیت و به صورت خستگی‌ناپذیر انجام دهیم - نه فقط به عنوان اسقاط تکلیف - بلاشک این حرکت پیش خواهد رفت. ۱۳۹۰/۰۱/۰۱

تکیه بر ستونی که امن نیست...

من با سرمایه‌گذاری‌های خارجی‌ها در کشور موافقم، غربی یا اروپایی مشکلی نیست؛ منتها تکیه‌ی اقتصاد کشور نباید به ستونی باشد که ممکن است با نعره‌ی مثلاً یک ترامپی بلرزد. آن ستون مورد اعتماد مربوط به درون کشور باشد.

مهرماه ۱۳۹۲
پیشرفت
CHAMENI.IR

۶ آسیب اقتصاد ما

مرتضی فیروزآبادی - کارشناس ارشد سیستم‌های اقتصادی و اجتماعی

آیا اقتصاد مقاومتی انفعالی است؟

اهمیت اقتصاد مقاومتی از آنجا ناشی می‌شود که هجمه‌های دشمنان انقلاب اسلامی برای متوقف کردن روند پیشرفت انقلاب در سال‌های اخیر بیش از هر زمان دیگری بر عرصه اقتصاد تمرکز یافته‌است. دشمنان در پی فشار اقتصادی به دنبال این هستند که اولاً روند پیشرفت کشور را متوقف نمایند، ثانیاً از طریق دشوارساختن زندگی اقتصادی برای مردم، اعتماد و دل‌بستگی ایشان را به نظام کاهش دهند و نظام جمهوری اسلامی را از درون به سمت تضعیف و نهایتاً فروپاشی ببرند.

بنابراین تحریم‌های اخیر اگرچه به بهانه‌های انرژی هسته‌ای افزایش یافته‌است، اما درحقیقت با هدف مقابله با کلیت نظام جمهوری اسلامی برنامه‌ریزی شده‌است. این تحریم‌ها برای کشور ما یک مسأله‌ی کوتاه‌مدت نیست؛ پس برای مقابله با آنها تدبیری بلندمدت در عرصه اقتصاد لازم است و این تدبیر، همین اقتصاد مقاومتی است که در سال‌های اخیر مورد تأکید مقام معظم رهبری بوده‌است.

با این نگاه، اقتصاد مقاومتی یک برخورد انفعالی در برابر تهاجمات دشمن نیست؛ بلکه یک طراحی فعال برای کاهش آسیب‌پذیری و مقاوم‌سازی اقتصاد کشور در مقابل تهدیدهای خارجی است. در اقتصاد مقاومتی قرار نیست روند پیشرفت کشور متوقف و حتی سرعت آن کاهش یابد؛ بلکه قرار است برای یک پیشرفت مستمر و با سرعت را به گونه‌ای برنامه‌ریزی کنیم که از آسیب تهدیدات دشمن مصون بمانیم.

نقاط اصلی ضعف اقتصاد کشور چیست؟

برای اینکه بتوانیم در مقابل تهدیدهای دشمن، آسیب‌پذیری کشور را کاهش دهیم، باید دقیقاً نقاط ضعف این عرصه را شناسایی کنیم. در یک نگاه اجمالی مهم‌ترین نقاط ضعف اقتصاد کشور را می‌توان این‌گونه برشمرد:

۱- وابستگی کشور به کالاهای حیاتی و استراتژیک خارجی

اگرچه در سال‌های پس از انقلاب، کشور در بسیاری از نیازهای حیاتی به خودکفایی رسیده‌است، اما هنوز هم در بخشی از مهم‌ترین نیازهایش به خارج وابسته است. نگاهی به لیست واردات کشور نشان می‌دهد که در عرصه کالاهای خوراکی مواردی همچون: برنج، دانه‌ی ذرت دامی، قند و شکر، گوشت، روغن خام و سویا در زمره‌ی بیست کالای اول وارداتی هستند. در حوزه‌ی صنعتی نیز شمش فولاد به عنوان یکی از مهم‌ترین اقلام صنعت، اولین کالای وارداتی کشور است. به طور کلی آمار واردات کشور نشان می‌دهد که بیش از ۲۵ درصد واردات کشور در بیست قلم کالا خلاصه می‌شوند که بخش عمده‌ای از آنها به نیازهای مهم و استراتژیک کشور مرتبط هستند.

«تولید کارآمد» با «چرخه‌ی نوآوری و پیشرفت در تولید» تفاوت دارد؛ بدین معنی که علاوه بر تولید کالا در داخل، بومی‌شدن توان تولید، همراه با نوآوری مستمر آن اهمیت دارد. علم و فناوری عامل اصلی است که باعث می‌شود بتوانیم محصول را تولید کنیم و به طور مستمر آن را با نیازهای روز پیشرفت دهیم. علی‌رغم پیشرفت‌های علمی فراوان کشور، هنوز پایه‌ی علمی و تحقیقاتی در بسیاری از تولیدات شکل نگرفته و علاوه بر این، در محصولات با فناوری بالا و دانش‌بنیان توان کافی در کشور وجود ندارد. مثلاً صنعت نفت، صنعتی با فناوری بالا است که هنوز در کشور پایه‌های علمی و فناوری آن به طور کامل شکل نگرفته‌است؛ در حالی که بیش از صد سال است که نفت ملی شده‌است.

۳- اتکا و وابسته‌شدن به ساختارهای متمرکز بین‌المللی و جهانی

امروزه دیگر بر کسی پوشیده نیست که ساختارهای جهانی از ابتدا برای تسهیل سلطه‌ی کشورهای قلیل قدرتمند بر مناسبات جهانی و دیگر کشورها طراحی شده‌اند. لذا وابسته‌کردن کشور به نظام‌های جهانی این فرصت را به کشورهای غربی می‌دهد تا از ظرفیت این نهادها برای فشار بر کشور استفاده نمایند که ملت ایران نمونه‌هایی از برخورد‌های تبعیض‌آمیز این نهادها را در مسائل سیاسی از جمله انرژی هسته‌ای، حقوق بشر، مبارزه با تروریسم و ... تجربه کرده‌است. در عرصه‌ی اقتصادی نیز نهادهای جهانی و ساختارهای آنها چنین رفتار و کارکردی دارند. وابسته‌شدن تبادلات مالی، کالایی و اطلاعاتی کشور به زیرساخت‌های جهانی این فرصت را برای کشورهای غربی فراهم کرده‌است تا کشور را با مشکلاتی مواجه نمایند. به عنوان مثال، به دلیل اتکا به ارز جهانی و زیرساخت‌های تبادل پول، با تحریم بانک‌های کشور و بستن گلوگاه‌های تبادلات مالی، واردات و صادرات با اتکا به برخی دیگر از سیستم‌های جهانی تبادل کالا به کشور دشوار شده‌است.

۴- وابسته‌شدن در آمد کشور به صادرات نفت

درآمد حاصل از نفت همچنان بخش مهمی از درآمد کشور را تشکیل می‌دهد. این درآمد اولاً تک‌محصولی و ناشی از فروش دارایی‌های سرمایه‌ای کشور است و ثانیاً متأثر از رفتار کشورهای متخاصم است که تحریم خرید نفت ایران از سوی اتحادیه اروپا نمونه‌ای از آن به شمار می‌رود. به‌ویژه وقتی این تصمیم با تحریم‌های مالی همراه می‌شود، دریافت درآمد فروش آن مقدار از نفت به دیگر کشورها هم عملاً مشکل می‌شود. لذا وابستگی بودجه‌ی کشور به این مقدار از درآمد نفتی یک نقطه‌ی ضعف مهم است.

۵- فقدان مهندسی در تعاملات اقتصادی

به طور طبیعی منظور از اقتصاد مقاومتی، اقتصادی نیست که با دیگر کشورهای دنیا تعامل نداشته باشد؛ چنین اقتصادی نه ممکن است و نه مطلوب. نکته‌ی کلیدی در اقتصاد مقاومتی عبارت از «مهندسی تعاملات تجارتي» است. در صورت مهندسی درست تعاملات اقتصادی، می‌توان از دیپلماسی اقتصادی و فناوری در جهت پیشبرد اهداف انقلاب استفاده کرد. مثلاً در صورتی که کشور در عرصه‌های تصمیم به عدم تولید کالا در داخل و تأمین آن از خارج بگردد، ضرورتی ندارد که این واردات از کشورهایی انجام شود که با ما دشمنی بیشتری دارند. چنان‌که در سال ۱۳۸۸ بیش از ۷۵ درصد از واردات کشور ما از ۱۱ مبدأ انجام گرفته‌است که ۷ مبدأ آن یا اروپایی بوده‌است یا وابسته به غرب.

۶. آسیب‌های درونی

تجربه نشان داده‌است که در صورت وحدت و همراهی مردم و مسئولان، تهدیدهای بیرونی معمولاً در عزم کشور خللی وارد نمی‌کند. از این رو است که باید سیستم‌های اقتصادی کشور را از جهت وجود امکان کارشکنی، فرصت‌طلبی، سوء استفاده و ... اصلاح نمود. فقدان شفافیت در فعالیت‌های اقتصادی، امکان سوء استفاده‌ی عده‌ای را فراهم می‌آورد. همچنین امکان سوداگری در بازارهای غیر تولیدی مانند پول و ارز، طلا و ... مدتی کشور را مشغول می‌کند و هزینه‌های فعالیت‌های تولیدی را می‌افزاید. سیستم بانکی ناکارآمد نیز باعث می‌شود که منابع مالی آن‌گونه که باید، به دست تولیدکنندگان نرسد

اقتصاد را از نفت خلاص کنیم

باید اقتصاد را از نفت خلاص کنیم و این هدف مهم با توجه به امکانات، ظرفیت‌ها و نیروی انسانی کشور تحقق‌پذیر است. همان‌گونه که برخی کشورهای بدون نفت، این کار را کرده‌اند.

بیکاری نتیجه رکود

اگر به طور جدی با رکود مبارزه نشود
روی همه نشانه‌ها و شاخص‌های اقتصادی
اثر خواهد گذاشت... تورم هم بالا خواهد رفت
مشکل اشتغال هم پیش خواهد آمد.

۶ شهریور
۱۳۹۶/۶/۶
رهم‌آب

KHAMENEI.IR

اخبار و اعلان‌های خانه نشریات

نحوه دریافت حمایت مالی

آرشیو کامل نشریات دانشجویی

نحوه درخواست مجوز نشریه

نحوه شرکت در جشنواره نشریات

نحوه ثبت آرشیو نشریه

اسناد و آئین‌نامه‌ها

دستورالعمل نشریات دانشجویی

اطلاعات کامل در خصوص کمیته ناظر بر نشریات

در سایت سند

sanad.um.ac.ir

آرشیو روز نشریه

هد

ی‌مش

شگاه فردوس

وی‌دان

ات دانشج

لیست نشریات فعال